

Beszámoló a 2009/2010-es tanévben szerzett tapasztalatokról, az esztétikai-művészeti kompetenciaterületen belül történő fejlesztésekről

A 2009/2010-es tanévtől dolgozom a TÁMOP 3.1.4-es pályázatba bevont pedagógusként, a pécsi Kontrasztok Alapfokú Művészetoktatási Intézményen belül. Feladatom az esztétikai-művészeti kompetencia fejlesztésének kidolgozása az iskola fafúvós tanszakának fuvola és furulya szakán.

A tanév során intézményünkben a fejlesztés több lépcsőben zajlott, illetve folyamatosan zajlik:

2009 augusztusában bevont pedagógus kollégáimmal együtt releváns szakmai továbbképzéseken vettünk részt,¹ melyek során megismerkedhettünk olyan módszertanokkal, illetve új tanulásszervezési eljárásokkal, amelyeket nemcsak a hatékonyabb kompetenciafejlesztésre használhatunk a zeneiskolai órák alkalmával, hanem a művészetoktatás teljes spektrumát lefedő tantervi innovációt is létrehozhatunk a segítségükkel.

2009 szeptemberétől a képzéseken elsajátított módszerek, technikák zenei gyakorlatba történő adaptálásával foglalkoztunk: nagy hangsúlyt fektettünk az esztétikai-művészeti és a szociális kompetencia fejlesztésének lehetőségeire, és az újfajta tanulásszervezési eljárások tanórákon belül történő megvalósítására törekedtünk.

A következőkben összefoglalnám a kompetencia alapú oktatási eljárásoknak köszönhetően a zenei oktatásban új elemként megjelenő, általam alkalmazott fontosabb módszereket.

Elsődleges feladatomban tekintetem a *hangszeres óra megfelelő légkörének megteremtését*.

Mivel a diákok zeneiskolába az általános iskolai órák után járnak, ezért nagyon fontos részévé vált az óra elejének, hogy kibillentsem őket a tanulás monoton menetéből. Az eddigi zeneiskolai gyakorlatokkal szemben jóval több figyelmet fordítottak a *ráhangolódásra*.

A *különböző kompetenciák együttes fejlesztése* kiemelkedően fontos szerepet kapott a hangszeres óráimon. A *szöveges légzésgyakorlatnak*, a *közös hangképzésnek*, a *játékos*

¹ *Új tanulásszervezési eljárások* c. 30 órás akkreditált pedagógus továbbképzési program

A tanulásmódszertan tanítása c. 30 órás akkreditált pedagógus továbbképzési program

A számítógép alkalmazási lehetőségei a tanítás-tanulás folyamatában tanítása c. 30 órás akkreditált pedagógus továbbképzési program

A kompetencia alapú oktatási programcsomagok alkalmazása – szociális, életviteli és környezeti kompetencia c. 30 órás akkreditált pedagógus továbbképzési program

tevékenységváltásnak, az improvizációnak és a rendszeres társas zenélésnek köszönhetően az esztétikai–művészeti kompetencia mellett folyamatosan fejlődnek a gyermek szociális és életviteli, szövegértési-szövegalkotási, illetve kognitív kompetenciái is.

A tanév második felében vezettem be a „*Társas zenélés duó formációban*”, a „*Társas zenélés trió formációban*” és a „*Társas zenélés kvartett formációban*” című moduljaimat. A közös órák több kooperatív tanulási technika alkalmazására adtak lehetőséget, melyek segítségével a gyerekek - a korábbi tapasztalataimhoz képest - jóval gyorsabban sajátították el a számukra kijelölt tananyagot, ráadásul nagyon élvezték ezeket az órákat.

Március hónapban projektórákat tartottam tanítványaimnak heti egy alkalommal. Ezeken az órákon (a projekt témájához illeszkedve) a barokk kor stílusjegyeivel foglalkoztunk. Kooperatív tanulási technikák alkalmazásával dolgoztuk fel a barokk fuvola és furulya sajátosságait, a barokk tánc jellemzőit és a kor öltözködési szokásait. Ehhez kapcsolódó mesterkurzust és koncertet szerveztem tanulóimnak, melyen Kertész Ildikó fuvolaművész barokk fuvolán és Gyöngyösi Levente – a Vashegyi György által vezetett Orfeo Zenekar csembalistája, egyben zeneszerző – működött közre. A projektórák során közös zenés produkciót hoztunk létre a huszonhárom főt magába foglaló tanszakom hallgatóival, egy kis fuvolaegyüttest alapítva ezzel az iskolán belül. Az órák zárásaként projektnapon vettünk részt, melynek programja szorosan kapcsolódott a projektórán tanultakhoz: a gyerekek megismerkedhettek korhű hangszerekkel az Orfeo Zenekar kamaraegyüttesének hangversenyén, ezután koncerten bemutatták az órák során megtanult produkciót, a nap zárásaként pedig - Kovács Gábor táncművész vezetésével - a barokk táncban gyakorlatban is kipróbálhatták a táncstílusok jellemzőiről tanultakat.

Április hónapban a témahét vette kezdetét, mely keretein belül a fellépések és vizsgák alkalmával fellépő szorongás, lámpaláz leküzdésének segítségével foglalkoztunk. Közös meditációval, légzésgyakorlatokkal, vizsga- és koncertszituációk megteremtése során egymás segítségével, önismereti tesztek kitöltésével tettük színesebbé a hangszeres órák menetét, kapcsolódva egyben a májusi koncert- és vizsgaidőszakhoz is.

Mindemellett a tanév során igyekeztem folyamatosan újabb ötleteket meríteni a különböző kompetenciaterületeken már megtörtént fejlesztésekből. Jóval nagyobb hangsúlyt fektettem a szülők és a gyerekek irányába való visszacsatolásra, mint ahogy azt az eddigi zeneiskolai gyakorlat lehetővé tette. Szöveges értékelés formájában minden hónapban a szülők és a tanulók egyaránt visszajelzést kaptak az adott időszakban történt fejlődésről, tanulmányokról.

Ezen kívül szakmai vezetőmmel és szolfézstanár-kollégámmal közösen elkezdünk a jelenlegi rendszer hiányos, olykor idejétmúlt formáin változtatni: a taneszköz-együttes bővítése, illetve az IKT-eszközök rendszeres alkalmazása mellett például a félévi és év végi vizsgák, meghallgatások hangulatát kooperatív eljárások és játékok segítségével oldottabbá tenni. Zeneiskolai szinten elindítottuk a szolfézs- és hangszeres órák tanmenetének összehangolását, ami az egyik legnagyobb kihívást jelenti számunkra. A tanév zárásaként pedig elvégeztem az „*Eszétikai-művészeti szaktanácsadó*” címen, az Educatio Kht. által meghirdetett pedagógiai továbbképzést.

Az eltelt egy évben megerősödött bennem az igény, hogy folyamatosan megismerkedjek a szakmám új kutatási eredményeivel, és hogy azokat a gyakorlatban is felhasználjam oktató-nevelőmunkám során. Szükségét érzem annak, hogy gazdagítsam a saját szaktárgyam tanítására vonatkozó tudományos ismereteket, nyitottnak érzem magam innovációkra, illetve az újszerű megoldásokra.

László Virág

furolatanár